

สรุปประเด็นการสัมมนาโต๊ะกลม
“แนวทางการแก้ไขข้อขัดข้องในการนำเข้าและส่งออกเมล็ดพันธุ์พืช”
เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2550
ณ โรงแรม เอเวอร์กรีนฮิลล์ กอล์ฟคลับ & รีสอร์ท
จังหวัดกาญจนบุรี

ประเด็นที่ 1 การให้บริการขออนุญาตนำเข้าและส่งออกเมล็ดพันธุ์แบบรวมศูนย์

ปัจจุบัน ขั้นตอนการนำเข้าและส่งออกเมล็ดพันธุ์ มี 2 หน่วยงานเกี่ยวข้อง ได้แก่

- กรมศุลกากร สังกัดกระทรวงการคลัง
- กรมวิชาการเกษตร สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ผู้ที่ต้องการนำเข้า-ส่งออกเมล็ดพันธุ์ต้องไปยื่นเรื่องคำร้องทั้งสองหน่วยงาน ในแต่ละหน่วยงานก็มีหน่วยงานย่อยที่จะต้องไปยื่นคำร้องเดินหนังสืออีก เช่นที่กรมวิชาการเกษตร ผู้ประกอบการต้องไปยื่นเรื่อง ณ ด่านกักกันพืชเพื่อขอนำเข้า-ส่งออกเมล็ดพันธุ์ และต้องไปขอรับการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ ณ ฝ่ายพันธุ์พืช และต้องไปยื่นเรื่องขอรับการตรวจโรค ณ ฝ่ายวิจัยกักกันพืชอีก ซึ่งหากทั้งสองหน่วยงาน กรมศุลกากรและกรมวิชาการสามารถจัดให้มีการรวมการให้บริการในลักษณะของการรวมศูนย์ของแต่ละกรม และระหว่างกรม จะทำให้ผู้ประกอบการได้รับความสะดวกและรวดเร็วขึ้น

ข้อสรุปประเด็นที่ 1

ปัจจุบัน กรมศุลกากรได้นำระบบการยื่นเรื่องของนำเข้า-ส่งออกสินค้าแบบ EDI หรือ Electronic Data Interchange มาใช้แล้ว รวมทั้งสินค้าที่เป็นเมล็ดพันธุ์ ผู้ประกอบการสามารถขอนำเข้าส่งออกแบบ On-line ได้ ซึ่งช่วยประหยัดเวลาและขั้นตอนการเดินเรื่องนำเข้า-ส่งออกภายในหน่วยงานกรมศุลกากรได้ แต่ก็ยังไม่สามารถ On-line ในการประสานข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูลคุณภาพเมล็ดพันธุ์จากกรมวิชาการเกษตร เนื่องจากหน่วยงานอื่นยังไม่มีการใช้ระบบ EDI นี้ อย่างไรก็ตาม ฝ่ายพันธุ์พืช สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร รับเรื่องการจัดให้บริการแบบรวมศูนย์ของกรมวิชาการเกษตร ในขั้นตอนการนำเข้า-ส่งออกที่เกี่ยวข้องกับกรมวิชาการเกษตรไว้พิจารณาต่อไป

ประเด็นที่ 2 ปัญหาความล่าช้าในขั้นตอนที่เป็นข้อจำกัดของการขออนุญาตนำเข้า – ส่งออก

- ความล่าช้าในการให้บริการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ ซึ่งรวมการตรวจสอบความงอก และการตรวจสอบโรคติดมากับเมล็ดพันธุ์

กรมวิชาการเกษตร โดยทั้งสองหน่วยงาน คือ ฝ่ายพันธุ์พืชยืนยันว่า ปัจจุบันการตรวจสอบคุณภาพด้านความงอกของเมล็ดพันธุ์ที่ต้องการนำเข้า-ส่งออก ไม่มีความล่าช้าเพราะได้ทำการสุ่มตัวอย่างเมล็ดพันธุ์ทันทีภายในวันเดียวกับที่ได้รับการแจ้งว่ามีเมล็ดพันธุ์ที่ต้องตรวจสอบ และในการตรวจสอบคุณภาพความงอก ก็มีระยะเวลาของการตรวจสอบที่แน่นอน ตามกฎของการทดสอบคุณภาพ ดังนั้น เวลาที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพความงอกในปัจจุบัน จึงเป็นเวลาที่รวดเร็วที่สุด แล้วในทางปฏิบัติ ส่วนฝ่ายวิจัยการกักกันพืช ก็ได้ให้เหตุผลในการทำงานเองเดียวกันว่า ระยะเวลาของการตรวจสอบโรค นั้น ก็มีกำหนดแน่นอนว่าจะทราบผลในกี่วัน เป็นสิ่งที่ผู้ประกอบการต้องวางแผนการนำเมล็ดพันธุ์มาขอรับการตรวจสอบให้ทันเวลากับการนำผลไปใช้ประกอบการนำเข้า-ส่งออก อย่างไรก็ตามมีกรณีที่มีการตรวจสอบโรคบางชนิดต้องเครื่องมือวิทยาศาสตร์ขั้นสูง ซึ่งฝ่ายฯ มิได้มีเพียงพอ ทำให้ต้องรอและเกิดความล่าช้าได้ ในกรณีนี้ที่ประชุมได้มีข้อเสนอแนะให้ฝ่ายวิจัยการกักกันพืช ให้ Accredited Lab แก่หน่วยงานวิจัยที่มีเครื่องมือและความสามารถในการตรวจโรคดังกล่าว เช่น มหาวิทยาลัยต่างๆ ศูนย์พันธุ์พืชกรรมและ เทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ (BIOTEC) รวมถึง Lab ของภาคเอกชน มาเป็นผู้ช่วยตรวจสอบ โดยการเชิญหน่วยงานดังกล่าวมาประชุมหารือ และกำหนดแผนความร่วมมือระหว่างกัน

ประเด็นที่ 3 เรื่องอื่นๆ ที่มีผลต่อการผลิตเมล็ดพันธุ์ในประเทศไทย

3.1 การผลักดันการวิจัยเรื่อง พันธุ์พืช GMOs ในประเทศไทย

ปัจจุบัน รัฐบาลไทยยังไม่อนุญาตให้มีการทดสอบพันธุ์พืชที่ได้จากการดัดแปลงพันธุกรรม ในภาคสนาม หรือในแปลงเปิด เพื่อวิจัยการปรับตัวของพืช และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ในเรื่องนี้ ผู้ประกอบการผลิตเมล็ดพันธุ์มีความเห็นว่า ทำให้ประเทศไทยเสียโอกาสในการลงทุนของบริษัทต่างชาติที่ต้องการเข้ามาผลิตเมล็ดพันธุ์พืช GMOs ในประเทศไทย รวมทั้งทำให้เกิดความล่าช้าของการพัฒนาพันธุ์พืชที่มีคุณสมบัติที่ดี ทนทานต่อโรค-แมลง และให้ผลผลิตสูงของประเทศไทย

ข้อสรุปจากการอภิปราย คือ เรื่องนี้เป็นเรื่องนโยบายของรัฐ ซึ่งผู้ที่มีหน้าที่เสนอความเห็นต่อรัฐบาล คือ กรมวิชาการเกษตร โดยสำนักคุ้มครองพันธุ์พืช ซึ่งไม่ได้ส่งตัวแทนเข้าสัมมนา จึงฝากให้ตัวแทน จากกรมวิชาการเกษตร นำไปเสนอเพื่อผลักดันในเรื่องนี้

3.2 การละเมิดสิทธิบัตรพันธุ์พืช (การขโมยพันธุ์พืช)

ผู้ประกอบการแจ้งว่า ปัจจุบันการขโมยพันธุ์พืชไปผลิตและจำหน่าย มีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งมีผลกระทบต่อบริษัทที่ถูกขโมยพันธุ์ และความน่าเชื่อถือในการลงทุนจากต่างประเทศ

ข้อสรุปจากการอภิปราย คือ เรื่องนี้ผู้ที่ทำหน้าที่ คือ กรมวิชาการเกษตร โดยสำนักคุ้มครองพันธุ์พืช ซึ่งไม่ได้ส่งตัวแทนเข้าสัมมนา จึงฝากให้ตัวแทนจากกรมวิชาการเกษตร นำไปเสนอเพื่อผลักดันในเรื่องนี้

3.3 การขาดบุคลากรในด้านการปรับปรุงพันธุ์พืช และด้านเทคโนโลยีเมล็ดพันธุ์

ปัจจุบัน บริษัทเมล็ดพันธุ์มีความขาดแคลนนักปรับปรุงพันธุ์ รวมทั้งนักวิชาการด้านเมล็ดพันธุ์ เนื่องจากมีผู้สนใจศึกษาทางด้านนี้ลดลง

ข้อสรุปจากการอภิปราย คือ บริษัทเมล็ดพันธุ์ ควรมีการส่งบุคลากรที่ทำงานอยู่แล้วมาศึกษาต่อทั้งระดับปริญญาตรี และปริญญาโท เพื่อจะได้กลับไปทำงานให้กับบริษัท รวมทั้งสร้างแรงจูงใจโดยการให้ทุนการศึกษาสำหรับผู้สนใจเรียนต่อในด้านนี้ และสถานศึกษาควรมีการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีวิชาทางด้านการตลาดให้ นิสิตและนักศึกษามีความรู้ด้านการตลาดมากขึ้นนอกเหนือจากด้านการเกษตร

3.4 การเร่งรัดให้หน่วยงานของรัฐ จัดตั้งห้องปฏิบัติการที่รับรองโดย ISTA

ปัจจุบัน ในประเทศไทยยังไม่มีหน่วยงานหรือห้องปฏิบัติการที่รับรองมาตรฐานโดย ISTA

ซึ่งในบางครั้งทำให้เกิดปัญหาการส่งออกเมล็ดพันธุ์ได้ ดังนั้น ทางภาคเอกชน จึงขอความสนับสนุนจากกรมวิชาการเกษตรให้ช่วยเร่งรัดดำเนินการจัดตั้งห้องปฏิบัติการที่ผ่านการรับรองมาตรฐานโดย ISTA

ข้อสรุปจากการอภิปราย คือ ฝ่ายพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร ยืนยันว่าจะเร่งไปดำเนินการในเรื่องนี้

*****